

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY

14. ČERVNA 2017

PRAHA

Dipl.-Pol. Jana Maláčová MSc.

Ředitelka odboru rodinné politiky a politiky stárnutí, MPSV

Základní informace

- Konceptci rodinné politiky připravuje MPSV ve spolupráci s **Odbornou komisí** pro rodinnou politiku, poslední Koncepce z roku 2008
- Strategický dokument rozvoje rodinné politiky **na příštích pět let**
- Předložena vládě zároveň se **Zprávou o rodině**, naposledy zpracována v roce 2004
- Každý rok bude předkládána vládě pro informaci **Zpráva o plnění** Koncepce rodinné politiky (k 15.5.)
- Koncepce je **před** schválením vládou
- Velká část opatření již v realizaci
- MPSV připravuje **Fórum rodinné politiky**

Základní principy a východiska

- V návaznosti na Národní koncepci podpory rodin s dětmi z roku 2008 jsou cíle rodinné politiky definovány následovně:
  1. Ulehčit rodinám (čas a peníze, které vychovávají budoucí generace),
  2. chránit rodiny s dětmi před propadem životní úrovně, ztrátou kvalifikace a chudobou a tím posilovat stabilitu rodin,
  3. posilovat vědomí a význam rodinných hodnot,
  4. zvýšit porodnost a sňatečnost.

Základní principy a východiska

- Vizí Koncepce je rodina, která dokáže všem svým členům a členkám poskytnout nezbytné zázemí pro **rozvoj člověka a dobrých mezilidských vztahů**.
- Musí být posílena **soudržnost společnosti** – rozhodnutí založit rodinu a pečovat o své blízké nesmí dominovat strach z propadu životní úrovně či ztráty profese.
- Klíčovým principem Koncepce je **možnost svobodné volby**.
- Dalšími principy rodinné politiky jsou **blaho dítěte** a posilování **mezigenerační solidarity**.

Co se v rodinné politice od roku 2014 udělalo?

Viz příložená grafika

Struktura Koncepce

- **Úvod → Rodinnou politikou k lepší společnosti**
- **A: Analýza situace rodin**
  - ✓ Trend č. 1: Pokles porodnosti
  - ✓ Trend č. 2: Stárnutí populace
  - ✓ Trend č. 3: Změna struktury rodin
  - ✓ Trend č. 4: Ženy dosahují vyššího vzdělání
  - ✓ Trend č. 5: Různá zaměstnanost dle pohlaví a věku
  - ✓ Trend č. 6: Přetrvávající chudoba rodin s dětmi
- **B: Co rodiny od státu očekávají**
- **C: Česká RP v mezinárodním srovnání**
- **D: Co rodiny potřebují (konkrétní opatření)**
  - ✓ Opatření reagují na identifikované socio-ekonomické a demografické trendy
  - ✓ Velká část opatření již v realizaci
- **E: Finanční dopady opatření**
- **F: Seznam členů Odborné komise**
- **G: Příloha: Zpráva o rodině**

Ad A) Situace českých rodin

- **Pokles porodnosti:** v současnosti plodnost 1,57 dítěte na ženu; každý čtvrtý pár má potíže s oplodněním
- **Stárnutí populace:** v roce 2030 bude 1/4 obyvatelstva ČR starší 65 let
- **Ženy jsou vzdělanější:** v roce 2015 tvoří ženy 60 % všech absolventů VŠ
- **Změna struktury rodiny:**
  - intenzita sňatečnosti klesá (53 % u mužů, 61 % u žen);
  - úroveň rozvodovosti stoupá a činí 58 % (nejčastěji po 3–5 letech);
  - samoživitelské rodiny s dětmi představují 22 % všech rodin s dětmi;
  - 49 % dětí v roce 2016 se narodilo mimo manželství;
  - jedno dítě je převládající model: ze všech domácností s dětmi jich je 49 % s jedním dítětem, 42 % s dvěma dětmi a 9 % s třemi a více dětmi;
  - v ČR bylo uzavřeno celkem 2200 registrovaných partnerství
- **Různá zaměstnanost v ČR dle pohlaví a věku:** ČR má nejnižší zaměstnanost žen s dětmi do čtyř let v celé EU, klesla v minulých letech z 48 % na 28 %
- **Zvyšující se chudoba rodin:** celkem 32 % samoživitelských rodin je ohroženo chudobou; cca 5 % všech rodin je ohroženo materiální deprivací.

ad B) a C): Co rodiny potřebují

- Tři pilíře rodinné politiky: daně, dávky a veřejné služby
- Výdaje na rodinnou politiku se v ČR pohybují kolem **2,5% HDP**, což odpovídá průměru zemí OECD
- Podpora je výrazně koncentrována v oblasti **daňových slev (0,86% HDP)**; v EU se jedná o **nově nejvyšší podíl v OECD**; zároveň podpora rodin skrze daňové slevy představuje riziko pro dobu hospodářského poklesu (když přijdete o práci, přijdete i o daňovou slevu)
- V oblasti **přímé sociální podpory** představují výdaje na rodiny pouze 1% HDP; v roce 1995 to bylo ještě 1,9% HDP; v mezinárodním srovnání jsou výdaje **podprůměrné**; průměr EU činil 2,2% HDP; zároveň v ČR většina těchto transferů rodinám **s nejmladšími dětmi** (peněžitá pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek)
- V oblasti **veřejných služeb** jsme opět na polovině průměru OECD, tj. pouze cca 0,55 % HDP; přičemž rozvoj služeb pro rodiny (služby předškolní péče, družiny, sociální bydlení, posilování rodičovských kompetencí)

Mezinárodní doporučení jsou v souladu s preferencemi obyvatelstva!

Ad D): Co rodiny potřebují

- Dostupné a kvalitní bydlení pro rodiny s dětmi
- Služby předškolní péče o děti (MŠ, dětské skupiny, mikrojesle)
- Družiny a zájmové kroužky
- Podpora stability rodiny
- Finanční podpora rodin (PPM, RP, přídavky na dítě, porodné, zálohované výživné, apod.)
- Možnost pečovat i o nemohoucí rodiče
- Rodinná politika na krajské úrovni a zapojení obcí
- Neplodnost jako masový fenomén
- Zapojení mužů/otců do péče
- Úprava flexibilních forem práce

Děkuji Vám za pozornost!
Dotazy? Připomínky?

Jana.Malacova@mpsv.cz